

Het ledental van de afdeling is in de loop van 2013 gegroeid van 109 naar 124 leden.

Het jaar 2013 kenmerkte zich door een keur van activiteiten van de KNNV, Afdeling Amersfoort en omstreken. In dit jaarverslag doen het bestuur en de coördinatoren van de verschillende werkgroepen verslag van de activiteiten van de vereniging en van onze leden. De kennis waarover wij beschikken zijn vooral gericht op kennis van planten, insecten, nachtvlinders, uilen, vleermuizen, vogels, wandelingen door onze natuur of lezingen voor een breed publiek. Het is goed om vast te stellen dat onze leden zich niet alleen binnen de eigen organisatie inzetten voor de vermeerdering van kennis over flora en fauna maar ook hun kennis en ervaring ten dienste stellen van andere organisaties. Zo vind je KNNV'ers Afdeling Amersfoort terug bij:

- Waarnemingsbijeenkomsten op vrijdagochtend van de gemeente Amersfoort, onder leiding van onze leden Erik van Beers en Renée van Assema van de Milieudienst;
- De natuurwandelingen van het IVN. Enkele gidsen zijn ook lid van onze vereniging;
- Het Centrum voor Natuur en Milieu 'De Schoolsteeg' in Leusden als vrijwilliger;
- Het Centrum voor Natuur en Milieu Educatie "Landgoed Schothorst" in Amersfoort als vrijwilliger
- De monitoring van ingezaaide maïsranden onder leiding van ons lid Marian Marseille in opdracht van Vallei Hofstee.
- De agrarische natuurvereniging Vallei Hofstee waar ons lid Hans Veurink coördinator van deze organisatie is en de drijvende kracht achter de ontwikkeling van Groot Zandbrink tot educatief centrum van De Boom.
- IVN waar veel van onze leden gids zijn
- De Klankbordgroep Bomen in de gemeente Leusden waar twee van onze leden deel uitmaken van het bestuur
- De organisatie "Natuurlezingen". Namens de KNNV zijn Kees de Heer en Kees van Wegen en ons lid Renée van Assema namens de gemeente Amersfoort mede bepalend voor de samenstelling van deze lezingen
- Verscheen van de hand van Arie van den Bremer het boek "Fotogids korstmossen"

Wij mogen er ook trots op zijn dat organisaties zoals de gemeente Amersfoort, de gemeente Leusden, Staatsbosbeheer en de Stichting Utrechts Landschap zoveel vertrouwen hebben in de kennis en kunde van onze vereniging dat zij veelvuldig een beroep op ons doen voor inventarisaties.

Traditioneel organiseerde het bestuur ook in 2013 een Spetterexcursie. Meer dan dertig deelnemers namen deel aan een wandeling door de fascinerende natte heidevelden van het Landgoed Appel in Nijkerk. De wandeling werd vooraf gegaan

door een boeiende lezing van Leendert de Boer over de ontstaansgeschiedenis van het landschap in de driehoek Nijkerk, Putten, Voorthuizen.

In 2013 werden opnieuw subsidies verkregen van “GroenenDoen”. Het ministerie van Economische Zaken verstrekke een aantal subsidies van € 1000,- voor projecten die een bijdrage leveren aan het vergroten van kennis over natuur en milieu bij een breder publiek. Met de toegekende subsidies kan opnieuw een belangrijke bijdrage geleverd worden aan de financiering van de Natuuracademie en kon voor de nachtvlinderwerkgroep een generator worden aangeschaft (zie verder in dit jaarverslag).

De activiteiten van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Veldbiologie, Afdeling Amersfoort e.o. worden weerspiegeld in de verslagen van de verschillende werkgroepen.

Verslag Werkgroep Insecten

Om de kennis over insecten naast de nachtvlinders meer aandacht te geven is er een studiegroep voor insecten opgestart. In het derde jaar was het weer een grote spelbreker. Het koude en natte voorjaar zorgde ervoor, dat er niets te onderzoeken viel. De korte periode, dat het wel gunstig was viel in de vakantieperiode zodat het geen zin had om uitstapjes te plannen. Ook persoonlijke omstandigheden maakten een en ander niet makkelijk.

Coördinator werkgroep insecten Bart Iping

Verslag Werkgroep Nachtvlinders

In 2013 werd er weer naar nachtvlinders gekeken door de Nachtvlinderwerkgroep. De groep bestaat inmiddels uit 10 leden. Het inventariseren gebeurde altijd met behulp van een zelfgebouwde, zware, niet mobiele installatie. We waren dus altijd aan één plaats gebonden. Aangezien dat op particulier terrein was, konden we weinig andere geïnteresseerden uitnodigen.

Dank zij de subsidieregeling GroenenDoen kan de werkgroep nu beschikken over een mobiel laken met lamp en generator, waardoor we op andere plaatsen dan onze thuisbasis, aan de Hessenweg in Stoutenburg, kunnen kijken. We kunnen nu ook zonder het vaste stroomnet licht krijgen.

We planden in 2013 een vangavond in mei, in de Struintuin van het Centrum voor Natuur en Milieu in Leusden. Daar konden we de nieuwe mobiele vanginstallatie van buizen, laken en een speciale lamp, waar nu over beschikken, eens uitproberen. De Schoolsteeg heeft sinds kort een blokhut, de Schuilhut, vanwaar we stroom, water en een bank konden gebruiken. De installatie stond snel keurig strak en het wachten was op de vlinders.

Helaas werd het toch weer fris en zelfs miezerig op het laatst. We vingden slechts 4 soorten vlinders (Haarbos, Hagedoornvlinder, Bruine vierbandspanner, Gewone spikkelspanner) en 5 meikevers. Ook vingden we, met wisselend succes, in de zomer bij andere geïnteresseerden in hun tuin.

We durfden het aan om in september 2013 in de Struintuin de Nationale Nachtvliedernacht te organiseren. Daarbij deed de mobiele vanginstallatie heel goed werk. De avond was een groot succes. Ruim 30 mensen waren door de aankondigingen nieuwsgierig geworden, daaronder waren ook heel wat enthousiaste kinderen.

De leden van de Werkgroep Nachtvlieders van de KNNV, afdeling Amersfoort vertelden over de vele macro- (=grote) en micro(=kleine)nachtvlieders. Opvallend mooie vlieders waren de Agaatvlieders op stroop, de Appeltak, Gamma-uil en het Goudvenstertje op licht. We konden 37 soorten op naam krijgen. Dat er ook wel 20 hoornaars op 1 laken weggevangen werden mocht de pret niet drukken.

In 2013 konden we voor het eerst op plaatsen vangen, waar we een mobiel laken/lampeninstallatie konden gebruiken. De generator was daar nog niet nodig. In 2013 kregen we nog geen verzoeken van boswachters en andere belangstellenden om in bos of landgoederen te komen inventariseren.

In het verleden kregen we die vragen wel en moesten we het verzoek afwijzen omdat we geen mobiele installatie hadden en altijd wel stroom nodig hadden. Dankzij de mobiele installatie en de generator kunnen wij nu gelukkig wel positief reageren op dergelijke verzoeken. We hopen komend jaar weer aan de weg te kunnen timmeren en ook de generator in te kunnen schakelen.

Coördinator Werkgroep Nachtvlieders Alice van Hunnik

Verslag Natuuracademie 2013

De natuuracademie wordt sinds 2010 georganiseerd door:

- Centrum voor Natuur en Milieu (CNM) De Schoolsteeg,
- Centrum voor Natuur en Milieu Educatie (CNME) Landgoed Schothorst en de
- Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) Amersfoort en omgeving

Zij beoogt het jaarlijks organiseren van een educatief programma voor volwassenen uit de regio Amersfoort, Leusden e.o. met het doel:

- Kennis van natuur en milieu in eigen omgeving over te dragen;
- Kennis te verdiepen om natuurstudies mogelijk te maken;
- Vrijwilligers te werven die een actieve rol willen spelen in het verzamelen van nieuwe informatie over de natuur
- Het welzijn te bevorderen door natuurbeleving.
- Voor de KNNV nieuwe leden te verwerven.

Doelgroep zijn volwassen inwoners in de regio Amersfoort, Leusden e.o. Het educatieve programma bestaat uit ca. 10 cursussen met elk een theoretisch en praktijkgedeelte. De cursussen worden verspreid door het jaar gegeven. In 2013 is de natuuracademie weer zeer succesvol geweest. In onderstaande tabel is te lezen welke cursussen gegeven zijn en hoe groot de belangstelling daarvoor is geweest.

Naam	Docent	Aantal deelnemers
Uilen	Marc van Leeuwen en Alice van Hunnik	21
Zoogdieren in veld en bos	Theo de Jong	21
Tuinvogels herkennen en hoe lok je ze? (beginners)	Alice van Hunnik en Joke Ladiges	20
Vleermuizen	Erik Korsten	20
Veldbloemen in de stad	Arie van den Bremer	17
Het leven in de sloot! (waterfauna)	Floris Brekelmans en Jos Spier	8
Insecten: hommels, bijen, en zweefvliegen in maïsranden	Steven Wytéma	20
Wolken, wind en water Meteorologie in het vrije veld	Joop de Wilde	13
Paddenstoelen herkennen 1	Hans Meulenbelt	23
Paddenstoelen herkennen 2	Hans Meulenbelt	10
Geologie	Gerard van Haaff	20
totaal		193

Coördinator Natuuracademie KNNV
Arie van den Bremer

Verslag Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort (WNA)

De Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort (WNA) is indertijd ontstaan uit het idee de krachten te bundelen van de Amersfoortse afdelingen van WNF, KNNV, IVN en Vogelwacht Utrecht, die alle vier lezingen organiseerden. Ieder voor zich. Veel van die lezingen waren ook interessant voor de andere organisaties en zelfs educatief voor een breder publiek. Door de krachten te bundelen werden meer lezingen toegankelijk voor een grotere doelgroep.

De lezingavonden bieden bovendien een kans om ieders doelstellingen, andere activiteiten en actualiteiten onder de aandacht te brengen van elkaar en het publiek (d.m.v. algemene informatie, folders van de deelnemende organisaties enz.; PR). Op dit moment maakt de WNF geen deel uit van de werkgroep. De gemeente Amersfoort is nu ook vertegenwoordigd. De leden van de werkgroep zijn René de Waal (Vogelwacht), Renée van Assema (gemeente Amersfoort), Kees de Heer (IVN en KNNV), Anneke Abma (IVN) en Kees van Wegen (KNNV).

De Werkgroep Natuurlezings Amersfoort organiseert gratis te bezoeken natuurlezings voor alle belangstellenden, in de periode september tot en met april en wel op de eerste dinsdag van de maand. Uitzonderingen worden duidelijk aangegeven. In mei wordt het programma meestal afgesloten met een excursie. Op dit moment vinden de lezingen plaats in museum Flehite.

Datum in 2013	Lezingen	Spreker
8-jan	Natuurfilmpjes, nieuwe mogelijkheden	Henk Groenewoud
5-feb	Vloeiweiden, actueel onderzoek	Erik Brinckman
5-mrt	Patrijzen, jaar van	Luud Baas
2-apr	Tuinieren voor wilde dieren	Barbara Rijkema
10-sep	Vliegend hert, herintroductie	John Smit
1-okt	Vogels tellen, actueel	Embert Messelink, Jan Schoppers en Renée van Assema
5-nov	Pinetum, actueel	Wilma Verburg en Dick Bos
	Extra: excursie Pinetum	

De kosten voor de KNNV voor deze lezingencyclus bedragen 75 euro. De gemiddelde opkomst is 40 personen.

Op 1 april (geen grap) 2014 geeft René de Waal een lezing over vogelzang.

Coördinator werkgroep Natuurlezings namens de KNNV, Afdeling Amersfoort Kees van Wegen

Verslag Werkgroep Natuurwandelingen

Het idee om op de zondagochtend een uurtje de natuur in te trekken trekt langzaam maar zeker wat meer mensen aan. Via de gidsencursus van het IVN zijn een viertal nieuwe belangstellenden komen kijken. 2 Van hen komen regelmatig terug en zijn inmiddels ook lid van de KNNV. Het programma op de website leverde ook 2 beginnende vogelaars op. Ook zij zijn van plan lid te worden.

Het programma is inmiddels zo gevarieerd en uitgewerkt, dat we makkelijk 3 maanden vooruit kunnen plannen. Veel wandelingen zijn een herhaling van eerdere keren en soms gaan we op een nieuwe plek kijken. Ook wordt het duidelijker wat de thema's van de wandelingen zijn. In de winter ligt de nadruk op vogels. In het voorjaar en de zomer zijn er de planten en in het najaar de paddenstoelen. Voor de insecten is de wandeling meestal te vroeg. In de maanden november en december hebben we ook aandacht gehad voor mossen en korstmossen.

Coördinator Werkgroep Natuurwandelingen Bart Iping

Verslag Werkgroep Planten

Vegetatieonderzoek Anemonenbosje– gemeente Leusden"

De gemeente Leusden, vertegenwoordigd door de heer Hans Peter Reinders, heeft eind 2012 aan de KNNV afdeling Amersfoort e.o. gevraagd een vegetatieonderzoek uit te voeren in het zogenaamde Anemonenbosje in de wijk 't Vliet in Leusden. Het is een bosje, met een lange geschiedenis, dat in het ontwerp van de wijk is opgenomen. Functies zijn natuurbeleving, recreatie en bescherming cultuurhistorisch waarden. Oorspronkelijk was het een stuk hakhoutbos midden in de weilanden tegen de linedijk aan maar door de oprukkende bebouwing is het in een woonwijk terecht gekomen. Onderzocht is welke planten, mossen en korstmossen er voorkomen. Verder is gekeken naar de historie en hoe er met de waterhuishouding is omgegaan tijdens de inpassing in de nieuwbouwwijk.

Het eindverslag is in november 2013 aan de gemeente Leusden gepresenteerd.

Vegetatieonderzoek Oud-Leusden

Eind 2012 heeft het CNME (Centrum voor Natuur en Milieu Educatie Landgoed Schothorst) van de gemeente Amersfoort, vertegenwoordigd door mevrouw Renée van Assema, aan de KNNV afdeling Amersfoort e.o. gevraagd een vegetatieonderzoek uit te voeren in het gebied Oud-Leusden. Het vegetatieonderzoek omvat een deel van Oud-Leusden dat in de gemeente Leusden ligt en eigendom is van de gemeente Amersfoort. Het gebied dat wordt onderzocht ligt tussen de Dodeweg, Paradijsweg, Fietspad Hazenwater en Doornseweg.

Het gebied heeft een aaneengesloten oppervlakte van ca. 8.80 ha waarvan ca de helft bestaat uit een stuifzandrelief en de rest uit vooral naaldboutbos. In de winter van 2004-2005 is het stuifzandgebied Oud Leusden heringericht. Het open karakter van het gebied is hersteld, waarbij een ecologische verbinding is ontstaan met het Hazenwater op Den Treek en met de Leusderheide. In de winter van 2012 – 2013 is het bosdeel uitgedund. De rapportage zal waarschijnlijk begin 2014 gepubliceerd worden. Het rapport wordt nummer 30 in de serie "Natuur,

Landschap en milieu “van Amersfoort. Dat is het 3^e rapport van de KNNV in deze serie.

Vegetatieonderzoek Schammer

De gemeente Leusden, vertegenwoordigd door de heer Hans Peter Reinders, heeft eind 2012 aan de KNNV afdeling Amersfoort e.o. gevraagd een vegetatieonderzoek uit te voeren in het nieuwe natuurgebied Schammer in Leusden. Dat gebied is in beheer bij de gemeente Leusden en het Utrechts Landschap. Aan beiden zal worden gerapporteerd. Het is een groot gebied met uiteenlopende biotopen zoals watergangen en waterpartijen, afgeplagde gebieden, nieuwe bosaanplant, ruige graslanden en recreatiegazons. De vraag is welke vegetatie er nu voorkomt. Met name de afgeplagde gebieden krijgen veel aandacht omdat daar veel bijzondere soorten verwacht worden. De rapportage zal in de 1^e helft van 2014 plaatsvinden

Coördinator Werkgroep Planten Arie van den Bremer

Verslag werkgroep Uilen en Zwaluwen

Ruim 30 vrijwilligers van de werkgroep Uilen en Zwaluwen hebben ook in 2013 weer het buitengebied rond Leusden en Woudenberg geïnventariseerd. In totaal werden bijna 900 bezette eerste nesten geteld van de boerenzwaluw en bijna 500 van de huiszwaluw. Voor beide soorten is dit ongeveer 15% minder dan gebruikelijk. Het aantal lijkt langzaam af te nemen, vooral van de boerenzwaluw. Opvallend is de verschuiving in broedplek van koeienstallen naar paardenstallen. 2013 leek een goed jaar te zijn voor de kerkuil, maar in onze nestkasten troffen we dit jaar vooral holenduiven aan. Veel kerkuilen en steenuilen in ons gebied broeden niet in nestkasten maar in natuurlijke holtes of gaten in gebouwen. De gemeente Leusden heeft subsidie gegeven voor nestkasten voor de bosuil en voor kunstnestjes voor de huizwaluw. Hiervan zijn er al verschillende geplaatst.

Coördinator werkgroep Uilen en Zwaluwen Hans Veurink

Verslag werkgroep vogels

Gelijk met het mussenonderzoek in Amersfoort is het afgelopen jaar in Leusden en Achterveld een onderzoek gedaan. De telling is verricht door vrijwilligers van de Vogelwacht Utrecht, afdeling Amersfoort, samen met leden van de KNNV Amersfoort. De KNNV leden die, onder leiding van Henk Bokkers, aan het onderzoek deelnamen waren Willem van Dijk, Anna-Marie Vekthuisen, Tom Huijbregts, Ankie en Fred de Boer, Jan Westerhof, Wilma en Edwin Rozeboom, Marian Marseille en Hetty van de Heuvel.

Het ging om een z.g. nul-meting. Daarbij wordt vastgesteld wat de huidige mussenstand in de gemeente is om in de toekomst te kunnen kijken of en in welke

mate de mussenstand voor- of achteruit gaat. De gemeente Amersfoort wil de gegevens ook gebruiken om er beleid op te kunnen baseren. De methode die gebruikt is in Amersfoort is exact zo overgenomen voor Leusden. Om dit te kunnen waarborgen heeft Henk Bokkers zowel in Leusden als in Amersfoort een wijk geteld.

Het leek een eenvoudige opdracht. Fiets door de wijk en als je mussen hoort of ziet, probeer te kijken hoe groot de groep is, door de mannetjes te tellen. Je moet echter wel onderscheid maken tussen verstedelijkt gebied en platteland.

Zowel in Leusden als in Achterveld is uitsluitend geteld in verstedelijkt gebied, en niet op het platteland, omdat de gegevens anders niet meer overeenkomen en de uitkomsten moeilijk te vergelijken zijn.

De vogelwerkgroep heeft het afgelopen jaar in het voorjaar ook een excursie georganiseerd naar het Leersumse veld. Ook werd er in de zomer een poging gedaan om de Nachtzwaluw te spotten in de Treeker punt. Er werd in de schemer één exemplaar waargenomen.

Coördinator vogelwerkgroep - Willem van Dijk Projectleider mussenonderzoek Leusden/Achterveld – Henk Bokkers

In goed onderling overleg tussen Willem van Dijk en Henk Bokkers is afgesproken dat het coördinatorschap van de werkgroep vogels wordt overgenomen door Henk Bokkers. Op de ledenvergadering zullen de plannen van de werkgroep voor het komend jaar worden toegelicht.

Konvo

Het bestuur spreekt zijn grote waardering uit voor het werk van Kees Quaadgras. Het afgelopen jaar verschenen er maar liefst 7 Konvo's. Dat zegt iets over de bijdragen die door alle leden zijn ingestuurd maar het zegt vooral ook iets over de inspanningen van Kees om ons zo vaak mogelijk van informatie te voorzien. De professionele opmaak en de inhoud van de Konvo maakt dat deze informatiebron een waardevolle publicatie voor alle leden is. Tevens wordt op die manier ook een stuk geschiedschrijving van de afdeling bereikt. Waarvoor hartelijk dank.

Website KNNV Afdeling Amersfoort

In 2013 is een begin gemaakt met de realisatie van een eigen website voor de KNNV, Afdeling Amersfoort e.o. De eigen web site komt niet voort uit onvrede over de landelijke KNNV website maar uit de wens van onze afdeling om meer informatie te kunnen publiceren dan de landelijke site kan bieden.

Vooraf de werkgroep Wilde planten publiceert regelmatig rapporten die een schat aan informatie bevatten. Ook voor eventuele toekomstige onderzoekers. Deze rapporten en de bijbehorende data, zoals coördinaten van bijzondere plantensoorten, eisen in toenemende mate geheugenruimte die niet op de servers van de landelijke organisatie geboden kan worden.

In 2012 is door ondergetekende een voorstel ingediend en aangenomen om een eigen domeinnaam aan te vragen en een eigen website op te zetten. In 2013 is door

Wim de Lange de vormgeving van de eigen site opgezet. Aanvankelijk op een eigen server van Wim de Lange. Sinds voorjaar 2014 bij een landelijke provider die alle service van opslag en backup faciliteiten biedt. De site is te bereiken onder : <http://www.knnvamersfoort.nl/>

Wim de Lange is, ondersteund door en in samenwerking met ondergetekende, de webmaster voor de eigen site en voor bijdragen voor de landelijke site.

Bezittingen

De vereniging heeft de volgende bezittingen:

1. 7 Stereomicroscopen die 10 tot 40 x vergroten in beheer bij Arie van den Bremer
2. Laken met een generator voor het vangen van nachtvlinders in beheer bij Alice van Hunnik

Tot slot

Het bestuur van de KNNV Amersfoort e.o. is overtuigd dat met de bijdragen van de werkgroepen aan dit jaarverslag een goed beeld gegeven wordt van de inspanningen en resultaten van de activiteiten van de KNNV Amersfoort e.o. Het bestuur spreekt tot slot de wens uit dat 2014 net zo succesvol zal zijn.

Namens het bestuur

Joop de Wilde
Voorzitter